

EUROOPAN PARLAMENTTI

2009 - 2014

Istuntoasiakirja

9.2.2011

B7-0110/2011

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan julkilausuman johdosta

työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan mukaisesti

oikeusvaltioperiaatteesta Venäjällä

**Kristiina Ojuland, Graham Watson, Marietje Schaake, Leonidas Donskis,
Ramon Tremosa i Balcells**
ALDE-ryhmän puolesta

Euroopan parlamentin päätöslauselma oikeusvaltioperiaatteesta Venäjällä

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon EU:n ja Venäjän kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen, joka tuli voimaan vuonna 1997 ja päättyi vuonna 2007, mutta on silti edelleen voimassa, koska neuvottelut uuden sopimuksen tekemisestä ovat kesken,
 - ottaa huomioon Euroopan parlamentin aiemmat mietinnöt ja päätöslauselmat Venäjästä ja EU:n ja Venäjän suhteista, erityisesti syyskuussa 2009 antamansa päätöslauselman ihmisoikeusaktivistien murhista Venäjällä, sekä päätöslauselmat EU:n ja Venäjän huippukokouksista, erityisesti kesäkuussa 2010 antamansa päätöslauselman Donin Rostovissa pidetystä huippukokouksesta,
 - ottaa huomioon joulukuussa 2010 hyväksytyin vuosittaisen ihmisoikeusraporttinsa 2009,
 - ottaa huomioon EU:n ja Venäjän väliset ihmisoikeusneuvottelut,
 - ottaa huomioon Donin Rostovissa toukokuussa 2010 pidetyssä EU:n ja Venäjän huippukokouksessa käynnistetyn modernisaatiokumppanuuden ja Venäjän johdon nimenomaisen sitoutumisen oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen Venäjän uudistamisessa,
 - ottaa huomioon toisessa Jukos-oikeudenkäynnissä 30. joulukuuta 2010 Mihail Hodorkovskille ja Platon Lebedeville langetetut uudet tuomiot sekä korkean edustajan / varapuheenjohtajan Catherine Ashtonin, Euroopan parlamentin puhemiehen Jerzy Buzekin ja Euroopan komission puheenjohtajan José Manuel Barroson antamat julkilausumat,
 - ottaa huomioon Boris Nemtsovin ja noin 70 muun ihmisen pidättämisen Moskovassa 31. joulukuuta 2010 järjestetyssä opposition mielenosoituksessa,
 - ottaa huomioon Domodedovon lentoasemalla 24. tammikuuta 2011 tapahtuneen terroristiskun, jossa 35 ihmistä kuoli ja useita loukkaantui,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan,
- A. toteaa, että Euroopan unioni on sitoutunut syventämään ja kehittämään edelleen suhteitaan Venäjään ja että se on myös sitoutunut modernisaatiokumppanuuteen sisältyviin periaatteisiin eli demokratian, perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiseen,
- B. katsoo, että edellä mainitut suurta julkisuutta saaneet tapaukset ovat vain Venäjän ulkopuolella tunnetuimmat tapaukset ja osoittavat, että Venäjän valtio on epäonnistunut kautta linjan oikeusvaltioperiaatteen noudattamisessa ja kansalaistensa oikeudenmukaisessa kohtelussa,

- C. toteaa, että Venäjän käyttämiä terrorismin vastaisia keinoja on usein arvosteltu julmiksi ja epäoikeudenmukaisiksi,
1. esittää osanottonsa Domodedovon lentoasemalla 24. tammikuuta tapahtuneen terroristiskun uhrien perheille ja solidaarisuutensa iskussa haavoittuneille; painottaa, että Venäjän viranomaisten on reagoitava tähän iskuun oikeuden ja kohtuuden mukaisesti ja annettava Venäjän oikeusjärjestelmän työskennellä vapaasti ja riippumattomasti iskun tekijöiden syytteeseen asettamiseksi ja tuomitsemiseksi;
 2. panee merkille, että Domodedovon isku käynnisti julkisen keskustelun lentokenttäpoliisin toimista ja että presidentti Medvedev arvosteli poliisivoimia siitä, että ne eivät olleet toimineet asianmukaisesti ja että ne olivat osallistuneet rahan kiristämiseen Keski-Aasiasta tulleilta matkustajilta;
 3. pitää valitettavana 30. joulukuuta 2010 pidetyn Mihail Hodorkovskin ja Platon Lebedevin vastaisen toisen oikeudenkäynnin tuloksia, koska molemmat miehet tuomittiin merkittäviin vankeusrangaistuksiin aikaisempien tuomioiden lisäksi; korostaa, että tämän ja aikaisempien Hodorkovskia, Lebedeviä ja Jukosia vastaan käytyjen oikeudenkäyntien johdosta on esitetty vakavia oikeudenkäyttöä koskevia kysymyksiä ja että suuri osa Venäjän kansalaisista katsoo Jukosia ja entisiä johtajia vastaan käytyjen oikeusmenettelyjen olevan luonteeltaan poliittisia;
 4. kehottaa ottamaan Hodorkovskin ja Lebedevin oikeudenkäyntiä koskevan vireillä olevan valitusmenettelyn riippumattoman oikeudellisen valvonnan kohteeksi sekä suorittamaan virallisen tutkimuksen tuomioistuimen toiminnan poliittista ohjailua koskevista väitteistä ottaen huomioon muun muassa eräiden virkamiesten ennen tuomion julistamista tuomioistuimen ulkopuolella antamat lausunnot;
 5. pitää valitettavana Boris Nemtsovin ja muiden henkilöiden pidättämistä 31. joulukuuta 2010 heidän osallistuttuaan "Strategy 31" -mielentoimitukseen ja tuomitsee nämä pidätykset sekä kyseisten henkilöiden vankeudessa pitämisen ja heidän tuomitsemisensa yleisen järjestyksen loukkaamisesta; painottaa, että Venäjän viranomaisten on kunnioitettava kokoontumisvapautta ja oikeutta järjestää rauhanomaisia mielenosoituksia;
 6. kehottaa jälleen Venäjän oikeusviranomaisia jatkamaan venäläisen lakimiehen Sergei Magnitskin 16. marraskuuta 2009 sattuneen kuolemantapauksen tutkimista; pitää valitettavana, että tämä tapaus osoittaa jälleen selvästi Venäjän oikeusjärjestelmän vakavat puutteet; pitää valitettavana tilannetta, jossa hyökkäyksiin ihmisoikeusaktivisteja, riippumattomia toimittajia ja lakimiehiä vastaan ja jopa näiden murhiin syyllistyneet jäävät edelleen liian usein rankaisematta samalla kun ihmisoikeusaktivisteja vastaan käytetään usein kovia otteita eikä heitä vastaan käytävissä oikeudenkäynneissä noudateta Venäjän federaation rikosprosessilakia (esimerkiksi lain 72 pykälää rikosasiassa, jossa Memorial-järjestön Oleg Orlovia syytettiin herjauksesta);
 7. kehottaa jälleen neuvostoa - jos Venäjän viranomaiset eivät ryhdy myönteisiin toimiin tehdäkseen yhteistyötä Sergei Magnitskin tapauksen tutkimisessa - vaatimaan, että Venäjän viranomaiset saattavat teosta vastuussa olevat oikeuden eteen, ja harkitsemaan maahantulokiellon asettamista Euroopan unioniin tässä tapauksessa osallisina olleille venäläisvirkamiehille sekä rohkaisee EU:n jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisia

toimimaan yhteistyössä ja jäädyttämään kyseisten venäläisvirkamiesten pankkitilit ja muut varat kaikissa jäsenvaltioissa; kehottaa korkeaa edustajaa ilmoittamaan parlamentille, mitä muita toimia ja sanktioita tässä tapauksessa ja muissa tapauksissa voitaisiin soveltaa sellaisiin venäläisiin virkamiehiin ja päätöksentekijöihin, jotka syyllistyvät vakaviin ja järjestelmällisiin ihmisoikeusloukkauksiin ja oikeusvaltion periaatteiden noudattamatta jättämiseen;

8. kiinnittää erityistä huomiota Pohjois-Kaukasian tilanteeseen, koska siellä esiintyy edelleen katoamistapauksia ja ilman oikeudenkäyntiä toimeenpantuja teloituksia; kehottaa Venäjän viranomaisia suojelemaan Pohjois-Kaukasissa toimivia ihmisoikeusaktivisteja, asianajajia ja toimittajia; odottaa Venäjän viranomaisten reagoivan pikaiseen tarpeeseen lujittaa oikeusvaltioperiaatetta ja perusoikeuksien kunnioittamista Pohjois-Kaukasiassa;
9. kehottaa komissiota esittämään parlamentille pikaisesti arvion siitä, ovatko useisiin kansainvälisiin ja venäläisiin yrityksiin ja niiden johtajiin kohdistetut oikeustoimet sopuossuinnussa niiden vaatimusten kanssa, joita Venäjälle on asetettu sen WTO-täysjäsenyyden ehdoksi;
10. kannustaa neuvostoa ja komissiota ottamaan tässä päätöslauselmassa mainitut tapaukset esiin kokouksissaan Venäjän hallituksen kanssa ja erityisesti tulevassa EU:n ja Venäjän huippukokouksessa;
11. korostaa, että Venäjä on Euroopan neuvoston jäsenenä sitoutunut noudattamaan täysimääräisesti yhteisiä eurooppalaisia demokratia-, perusoikeus-, ihmisoikeus- ja oikeusvaltionormeja ja että sitä sitovat Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomiot; kehottaa Venäjää tehostamaan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanoa;
12. kehottaa neuvostoa ja komissiota antamaan Venäjälle konkreettista apua ja asiantuntemusta oikeuslaitoksen ja lainvalvontaviranomaisten riippumattomuuden vahvistamisessa ja oikeusjärjestelmän suojaamisessa poliittiselta ja taloudelliselta painostukselta; korostaa olevansa halukas osallistumaan tätä varten tarkoitetun oikeusalan tukiohjelman laatimiseen ja lainvalvontahenkilöstön, syyttäjien ja tuomareiden koulutukseen;
13. kehottaa jälleen vauhdittamaan EU:n ja Venäjän välistä ihmisoikeusvuoropuhelua ja avaamaan kyseisen prosessin, jotta Euroopan parlamentti ja Venäjän duuma sekä kansalaisyhteiskunta ja ihmisoikeusjärjestöt voivat osallistua siihen tehokkaasti; muistuttaa korkeaa edustajaa / komission varapuheenjohtajaa parlamentin tekemästä budjettipäätöksestä, jonka mukaan puolivuositain pidettävien EU:n ja Venäjän huippukokousten yhteyteen on tarkoitus perustaa foorumi kansalaisyhteiskuntaa varten;
14. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä Venäjän federaation hallitukselle ja parlamentille.